

प्रारम्भिक योग्यताक्रमको सूचीमा परेका उम्मेदवारहरूको परीक्षाको पाठ्यक्रम देहाय बमोजिम हुनेछ ।

लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम तथा परीक्षा प्रणाली योजना

समय: ४५ मिनेट

पूर्णाङ्क: ४० अंक

क्र.सं.	पाठ्यक्रमको क्षेत्र	बहुउत्तर वस्तुगत प्रश्न		कैफियत
		प्रश्न संख्या	अंक भार	
१	सेवा कार्य सम्बन्धि	१०	१	बहुउत्तर वस्तुगत प्रश्न
२	प्राविधिक कार्य सम्बन्धि	३०	१	

अन्तर्वार्ता परीक्षाको पाठ्यक्रम तथा परीक्षा प्रणाली योजना

समय: ३० मिनेट

क्र.सं.	विषय	पूर्णाङ्क:	परीक्षा प्रणाली
१	अन्तर्वार्ता	२०	मौखिक

परीक्षासंग सम्बन्धित पाठ्यक्रम

सामी कार्यक्रम अन्तर्गतका मनोसामाजिक परामर्शकर्ता, वित्तिय साक्षरता, आप्रवासी श्रोत केन्द्र परामर्शकर्ता र रिटर्नी स्वयंसेवक पदहरूको

**सुरक्षित आप्रवासी (सामी) कार्यक्रम
मनोसामाजिक परामर्शकर्ताको पाठ्यक्रम**

(क) सेवासम्बन्धी :

१. नेपालको संविधान २०७२, (स्वास्थ्यसम्बन्धी हक), राष्ट्रिय स्वास्थ्य नीति २०७६, जन स्वास्थ्य सेवा ऐन २०७५ (दफा ३ को उपदफा ४) जन स्वास्थ्य नियमावली २०७७ (नियम ३), राष्ट्रिय मानसिक स्वास्थ्य रणनीति तथा कार्ययोजना २०७७,
२. वैदेशिक रोजगार नियमावली २०६४ (परिच्छेद ७)
३. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ (परिच्छेद (३) दफा ११ को उपदफा २ (भ) र (थ)
४. सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन, २०८१
५. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका व्यक्तिको लागि पुनः एकिकरण कार्यक्रम (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) निर्देशिका, २०७९
६. स्थानीय तहको बजेट तथा योजना तर्जुमा प्रक्रिया, खर्च व्यवस्थापन र लेखा परीक्षण तथा गुनासो व्यवस्थापन (स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७५)
७. श्रम आप्रवासनको अवस्था, आप्रवासन चक्र र श्रम आप्रवासनका प्रभावहरू ।
८. नेपालमा आधारभूत स्वास्थ्य, मानसिक स्वास्थ्य र मनोसामाजिक सेवासम्बन्धी व्यवस्थाहरू ।
९. वित्तीय साक्षरता र मनोसामाजिक कक्षाका सहभागिहरूको लागि तयार पारिएको हाते किताब
१०. सम्बन्धित जिल्ला तथा स्थानीय तहका भौगोलिक, सांस्कृतिक, एतिहासिक, राजनीतिक तथा समसामयिक विषयवस्तु ।

अनुसूची ५

आप्रवासी श्रोतकेन्द्रको सूचना तथा परामर्शकर्ताको नमुना पाठ्यक्रम

क्र.स.	विषयवस्तु	कैफियत
१.	नेपालको संविधान, २०७२, वैदेशिक रोजगार ऐन, २०६४, वैदेशिक रोजगार नियमावली २०६४, वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका ब्यक्तिको लागि पुनः एकिकरण कार्यक्रम सञ्चालन तथा व्यवस्थापन २०७९ निर्देशिका (, आप्रवासी स्रोत केन्द्र ((सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) २०७ निर्देशिका८, आप्रवासी स्रोत केन्द्रले उपलब्ध गराउने सेवाहरु, वैदेशिक रोजगारी सम्बन्धी भएका अन्य नीतिगत व्यवस्थाहरु	
२.	श्रम रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयको कार्यविधि, निर्देशिका र मापदण्ड, वैदेशिक रोजगारका वर्तमान अवस्था, सकारात्मक तथा सुधारात्मक प्रभावहरु(
३.	सूचना तथा परामर्शकर्ताको ज्ञान क्षमता तथा सीप, रिफरल प्रक्रिया तथा वैदेशिक रोजगारीको सूचना परामर्श सेवाको प्रभावकारी सेवा प्रवाहमा परामर्शकर्ताको भूमिका तथा जिम्मेवारी	
४.	प्रतिवेदन लेखनसंचार र समन्वय सम्बन्धि पुस्तकहरु ,	
५.	प्रदेश तथा स्थानीय तहका भौगोलिक, सांस्कृतिक, एतिहासिक, राजनीतिक तथा समसामयिक विषयबस्तु ।	

सुरक्षित आप्रवासी (सामी) कार्यक्रम
वित्तीय साक्षरता सहजकर्ताको पाठ्यक्रम

(क) सेवासम्बन्धी :

१. नेपालको संविधान, २०७२ रोजगारी सम्बन्धि व्यवस्था, वैदेशिक रोजगार ऐन, २०६४, वैदेशिक रोजगार नियमावली २०६४ (परिच्छेद ७)
२. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ (परिच्छेद (३) दफा ११ को उपदफा २ (थ)
३. सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन, २०८१
३. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका व्यक्तिको लागि पुनः एकिकरण कार्यक्रम (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) निर्देशिका, २०७९
४. स्थानीय तहमा सञ्चालित आयआर्जन तथा रोजगारसँग सम्बन्धित कार्यक्रम (प्रधामन्त्री रोजगार कार्यक्रम, पहल आयोजना, मेडपा कार्यक्रम, घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयको सीप विकास तथा उद्यमशिलता कार्यक्रम आदी) वारेमा जानकारी ।
५. वित्तीय साक्षरता र मनोसामाजिक कक्षाका सहभागीहरूको लागि तयार पारिएको हाते किताव
 - वैदेशिक रोजगारीको परिचय र यसका फाइदा बेफाइदाहरू, सामाजिक परिचालनका विषेशताहरू, वित्तीय साक्षरता र यसका विषयवस्तुहरू, विप्रेषणको परिचय र उपयोग, परिवार व्यवस्थापन, रोजगार र आयआर्जन, वित्तीय साक्षरता कक्षा सञ्चालनका सरोकारवालाहरू, वित्तीय साक्षरता कक्षाका सहभागीहरूको लागि सम्बन्धित सेवाहरूमा पहुँच (विमा, सहकारि, कृषि समुह), व्यवसायिक योजना ।
६. स्थानीय तहको बजेट तथा योजना तर्जुमा प्रक्रिया (स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७५)
७. सामाजिक परिचालन, समाजिक लागत, विप्रेषण र यसको उपयोग साथै सीप तालिम
८. सम्बन्धित जिल्ला तथा स्थानीय तहका भौगोलिक, सांस्कृतिक, एतिहासिक, राजनीतिक तथा समसामयिक विषयवस्तु ।

सुरक्षित आप्रवासी (सामी) कार्यक्रम
रिटर्नी स्यंमसेवक

(क) सेवासम्बन्धी :

१. वैदेशिक रोजगारमा श्रम स्वीकृति प्रक्रिया र आवश्यक कागजात ।
२. वैदेशिक रोजगार बोर्डको कल्याणकारी कार्य सम्बन्धी व्यवस्था ।
३. वैदेशिक रोजगार म्यादी (जीवन) बीमा सम्बन्धी व्यवस्था ।
४. वैदेशिक रोजगारको क्रममा समस्या पर्दा न्याय प्राप्त गर्ने प्रक्रिया ।
५. सुरक्षित आप्रवासन (सामी) कार्यक्रमको मुख्य कामहरु ।
६. वैदेशिक रोजगारीमा जान चाहिने सीप तालिम ।
७. अन्य

एक गाउँ एक भेटेरिनरी डाक्टर कार्यक्रम अन्तर्गतका भेटेरिनरी डाक्टर पदको

- (Mastitis), क्षयरोग र जोन्स रोग (Tuberculosis & व्यञ्जलुक Disease), काफ स्कोर र कोलिव्यासिलोसिस (Calf Scour & Colibacillosis), फाउल टाइफाइड (Fowl typhoid), कुखुराका हैजा (Fowl Cholera), पुल्लोरम (Pullorum), खुर कुहिने रोग (Foot Rot), ब्रुसेलोसिस (Brucellosis) तथा माइकोप्लाज्मोसिस (Mycoplasmosis) का लक्षण, रोग निदान, उपचार तथा रोकथाम
- २.४ प्रमुख भाइरल रोगहरू (Viral Diseases) : गौगोटी (Rinderpest), पि.पि.आर (PPR), एभियन इन्फ्लुएन्जा (Avian Influenza), एभियन लिम्फोइड ल्युकोसिस (Avian lymphoid leucosis), खोरेट (Foot & Mouth Disease), रेबिज (Rabies), स्वाईन फिभर (Swine Fever), कुखुराका विफर (Fowl Pox), गम्बोरो (Gumboro), रानीखेत (Ranikhet) तथा म्यारेक्स रोग (Marek's Disease) का लक्षण, निदान, उपचार तथा रोकथाम:
- २.५ प्रजनन सम्बन्धी (Reproductive Disorders) विकृति तथा समस्याहरूका कारण, लक्षण, उपचार तथा रोकथाम
- २.५.१ साल नभन (Retention of Placenta)
- २.५.२ लुहिने (Abortion)
- २.५.३ डिस्टोक्रिया (Dystokia)
- २.५.४ संकामक रोगहरूबाट हुन बाँझोपन
- २.५.५ पौष्टिक तत्वहरूका कमी बाट हुने बाँझोपन
- २.६ जुनोतिक रोगहरू (Zoonotic diseases) : Milk borne diseases / Meat borne diseases
- २.७ पशुपंक्षीमा भिटामिन र मिनरलको कमी बाट हुने रोगहरू (Vitamins and mineral deficiency Diseases)
- २.८ गाइ भैसीका मेटाबोलिक रोगहरू (Metabolic diseases of Cattle and Buffaloes) : Milk fever, Ketosis / Downers cow syndrome
- २.९ दुसि तथा दुसि जन्य पदार्थबाट हुने रोगहरू (Fungal and mycotoxic diseases)
- २.१० आधारभूत प्रयोगशाला उपकरणहरू तथा निर्मलीकरणका तरीकाहरू
३. लाइभस्टक पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभलपमेन्ट
- ३.१ निम्न गाइ भैसीका जातहरू, तिनीहरूका शारीरिक तथा उत्पादन विशेषताहरू
- ३.१.१ उन्नत जात : जर्सी, होलिस्टन फ्रिजियन, ब्राउन स्वीस, हरियाना
- ३.१.२ स्थानीय जात : अच्छामी, लुलु, खैला र चौरी
- ३.१.३ उन्नत जात : मुरा, नीली रामी भैसी
- ३.१.४ स्थानीय जात : लिमे, पारकोटे र गडडी
- ३.२ निम्न उन्नत तथा स्थानीय बाखाका जातहरू, तिनीहरूका शारीरिक तथा उत्पादन विशेषताहरू
- ३.२.१ जमुनापारी, बोयर, बारवरी, सानन, च्यांग्रा, सिन्हाल, खरी (पहाडी), तराई बाखा
- ३.३ निम्न उन्नत तथा स्थानीय भेडाका जातहरू, तिनीहरूका शारीरिक तथा उत्पादन विशेषताहरू
- ३.३.१ उन्नत नश्ल : रामबुलेट, पोलवर्थ, बोर्डरलाइसेयटर, रोमनी, मेरिनो
- ३.३.२ स्थानीय नश्ल : भ्याग्लुङ्ग, बरुवाल, कागे, लामपुच्छे
- ३.४ निम्न उन्नत तथा स्थानीय सुंगुरका जातहरू, तिनीहरूका शारीरिक तथा उत्पादन विशेषताहरू
- ३.४.१ उन्नत जात : ल्याण्डरेस, योर्कशायर, ह्याम्पशायर, ड्युरक
- ३.४.२ स्थानीय जात : च्याँचे र हुराका शारीरिक तथा उत्पादन विशेषताहरू
- ३.५ उन्नत जातका कुखुराहरू न्यू हेम्पशायर, अष्ट्रालोर्ष, क्राईट लेगहन गिरीराज तथा स्थानीय जातका कुखुरा साफिनीको शारीरिक तथा उत्पादन विशेषताहरू
- ३.६ खरायो : ऊन तथा मासुका लागि पालिन खरायोका जातहरू र तिनीहरूको विशेषता
- ३.७ पशुपंक्षी प्रजननका लागि छनौट तथा प्रजनन विधि
- ३.८ भाले खोजेको पोथीका लक्षण तथा प्रजनन गराउन उपयुक्त समय
- ३.९ कृत्रिम गर्भाधान विधि, पशु प्रजननका महत्व, कृत्रिम गर्भाधान कार्यमा उपयोग हुने उपकरणहरूको नाम तथा प्रयोग विधि, Estrus Cycle, प्रजननसंग सम्बन्धित गाइ भैसीको शरीरबाट निस्कन हरमोन बार साधारण जानकारी
- ३.१० पौष्टिक तत्वहरूका वर्गीकरण : कार्बोहाइड्रेट, प्रोटीन, चिल्लो पदार्थ, भिटामिन र खनिज पदार्थ तथा प्रत्येकको तत्वका गुणहरू
- ३.११ पशुपंक्षीहरूको लागि संतुलित दाना तयार गर्ने विधि

पत्र/ विषय :- सेवा सम्बन्धी

१. कृषि, पशुपंक्षी तथा मत्स्य सम्बन्धी

- १.१ नेपालको संविधानमा कृषि तथा खाद्य सम्बन्धी व्यवस्था
- १.२ निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा नियमावली, २०५० मा कर्मचारीको आचरण, विदा र सजाय सम्बन्धी व्यवस्था
 - प्रदेश नं.२ प्रदेश निजामति सेवा ऐन २०७७
 - प्रदेश लोक सेवा ऐन २०७७ र नियमावली २०७८
- १.३ पशु स्वास्थ्य तथा पशु सेवा ऐन, २०५५ तथा नियामावली, २०५६
- १.४ जलचर संरक्षण ऐन, २०१७
- १.५ दाना पदार्थ ऐन, २०३३ र नियमावली, २०४१
- १.६ वर्तमान कृषि र पशुसेवा विभागको संरचना र उपलब्धि
- १.७ कृषि/पशुपंक्षी/मत्स्य अनुसन्धानका संरचना तथा भूमिका
- १.८ नेपालमा पशुपंक्षी तथा मत्स्य पालनका संक्षिप्त इतिहास तथा वर्तमान अवस्था
- १.९ चालु आवधिक योजनामा पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकासको उद्देश्य, नीति तथा मत्स्य र पशुपंक्षी क्षेत्रगत विकास कार्यक्रमका प्राथमिकता, लक्ष्य एवं कार्यान्वयन रणनीति
- १.१० नेपालको अर्थतन्त्रमा पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकासका महत्व
- १.११ पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकास कार्यक्रम तर्जुमा आधार र एकीकृत प्रसार सेवा कार्यक्रम
- १.१२ पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकास कार्यक्रममा कृष, विमा, उत्पादन सामग्री, औजार तथा उपकरण, बजार तथा मूल्य व्यवस्था
- १.१३ पशुपंक्षी तथा मत्स्यजन्य वस्तुहरूको उत्पादन लागत तथा मूल्य निर्धारण
- १.१४ पशुपंक्षी तथा मत्स्य विकासमा सरकारी, सहकारी तथा नीजि क्षेत्रका भूमिका
- १.१५ पशुपंक्षी तथा मत्स्यका दिगो एवं व्यवसायिक उत्पादन बृद्धिको लागि अपनाइने उत्पादन र उत्पादनोपरान्त post – harvest प्रविधि
- १.१६ कृषि विकासमा कृषि/पशु सेवा प्रसारका महत्व, सीमितता र प्रभावकारीता
- १.१७ कृषि/पशुपंक्षी/मत्स्य प्रसारका विभिन्न तरिकाहरू र तिनका तुलनात्मक फाइदा र सीमितता
 - १.१७.१ व्यक्तिगत तरीका (Individual method)
 - १.१७.२ समूहगत तरिका (Group method)
 - १.१७.३ सामुदायिक तरिका (Community method)
- १.१८ कृषि/पशुपंक्षी/मत्स्य विकासमा समूह पद्धती प्रकृया र कार्यान्वयन तथा अगुवा कृषक छनौटको आधार, भूमिका र परिचालन
- १.१९ कृषि/पशुपंक्षी/मत्स्य विकास कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा स्थानिय तहमा प्रोफाइलको महत्व तथा कार्यक्रममा कार्यान्वयन स्तरमा सुपरिवेक्षण अनुगमन एवं मूल्यांकनका भूमिका
- १.२० नेपालका पशुपंक्षी/मत्स्य विकासका कार्यक्रमका प्रमुख समस्याहरू
- १.२१ कृषि/पशुपंक्षी/ मत्स्य विकासका लागि तालिम तथा संचार कार्यक्रमका भूमिका
- १.२२ कृषि/पशुपंक्षी/मत्स्य विकास कार्यक्रममा स्थानीय निकायका भूमिका
- १.२३ कृषि विकासमा ग्रामिण पूर्वाधार सिंचाई, कृषि सडक आदिको महत्व
- १.२४ दिगो कृषि विकासका सिद्धान्तहरू
- १.२५. प्रदेश नं.२ कृषि संग सम्बलित ऐन, नियम, नीति, योजना, निर्देशिका तथा मापदण्ड
प्रदेश नं.२ कृषिको अवस्था तथा स्थिति

२. भेटीरिनरी

- २.१ आन्तरिक परजीवी (Internal Parasite): नाम्न जुका (Liverfluke), गोलो जुका (Round Worm), फिते जुका (Tape Worm), कक्सिडियोसिस र०(Coccidiosis), रक्त परिजीवी (Blood protozoan diseases) का प्रमुख लक्षण, रोग निदान, उपचार तथा रोकथाम
- २.२ बाह्य परजीवी (External Parasite): किर्ना (Tick), जुम्रा (Lice), उपियाँ (Fleas) तथा लुता (Mange) का प्रमुख लक्षण, रोग निदान, उपचार तथा रोकथाम
- २.३ प्रमुख ब्याक्टेरियल रोगहरू (Bacterial Diseases) र भ्यागुते रोग (Haemorrhagic Septicaemia), पटके रोग (Anthrax), चरचरे रोग (Black-Quarter), इन्टेरोटोसेमिया (Enterotoxemia), थुनेला

- ३.१२ घाँसपात संरक्षण : घाँस सुकाउन विधि (Hay), सायलेज बनाउन विधि, महत्व र गुणहरू
- ३.१३ परालमा गुरिया प्रयोग गर्ने विधि र उपयोगिता
- ३.१४ उन्नत चरन घाँस तथा घाँस खेती तरीका
- ३.१५ कोसे घाँस (Leguminous): स्टाइलो, बरसिम, कुडजु, सिराटो
- सेन्ट्रो, बोडी (Cowpea), क्वाइट क्लोभर, रेडक्लोभर, कोटे, लुसन
 - डेस्मोडियम, केराउ, भेच
- ३.१६ घाँस :-नेपियर, पारा, सेटारिया, किंकियु, राइग्रास, कक्साफुट, जै
- ३.१७ डाल घाँस :-इपिल इपिल, वडहर, कोइरालो, टाकी, काभो, पाखुरी, किम्ब, दबदबे, पैयू, बकेना, निमारो, भिमसेनपाती, बैस, भोटोपिपल, बाँस
- ३.१८ प्रचलित तथा उन्नत व्यवस्था अनुसार पशुपंक्षीका गोठ र खोर बनाउन ध्यान दिनुपर्ने आधारहरू (गाई, भैसी, बाख्रा, भेडा, सुँगुर, कुखुरा, खरायो)
- ३.१९ विभिन्न पशुपंक्षीका भाले, माउ तथा बच्चाको स्याहार सुसार तथा आहारका व्यवस्था
- ३.२० पशुपंक्षीका गोठ, खार सफासुगंध राख्ने र जैविक सुरक्षा (Bio-security) विधि
- ३.२१ दुग्ध प्रशोधन गर्ने विधि
- ३.२२ किम, बटर, चिज, कुरीनी, घीउ, आइसकिम, दही बनाउने विधि

४. फिसरिज

- ४.१ माछाको बाह्य स्वरूप (External morphology) र विभिन्न अङ्गहरूका क्रियाप्रणाली
- ४.२ माछाको भित्री अङ्गहरूको वनावट र अङ्गहरूको क्रियाप्रणाली
- ४.३ नेपालको मत्स्यपालनमा रहेका स्वदेशी तथा विदेशी माछाको प्रजातिहरूबारे जानकारी
- ४.४ मत्स्य पालनका विभिन्न प्रणालीहरू : मोनोकल्चर, पोलिकल्चर र एकीकृत मत्स्य पालन
- ४.५ मत्स्यपालन फार्म निर्माणको लागि आवश्यक पूर्वाधार, स्थल छनौट, डिजाइन तथा इस्टिमेट
- ४.६ पुरानो तथा नयाँ पोखरीमा माछा पालन गर्ने तरिका, समस्या तथा समाधानका उपायहरू
- ४.७ मत्स्यपालन व्यवसायमा विभिन्न प्रयोजनको लागि आवश्यक पर्ने पोखरीहरू माउ माछा पोखरी, खाना माछा पोखरी, नर्सिङ्ग र रियरिङ्ग पोखरी का प्रयोग तथा व्यवस्थापन
- ४.८ मत्स्यपालन व्यवसायको लागि पानीको भौतिक, रसायनिक र जैविक गुणहरू तथा त्यसको जाँच
- ४.९ माउ माछाका गुणहरू, छनौट प्रक्रिया, स्टकिङ्ग र व्यवस्थापन तरिका
- ४.१० माछा प्रजनन बारे जानकारी
- ४.१०.१ प्राकृतिक प्रजननका तयारी र प्रजनन तरिका
 - ४.१०.२ कृत्रिम प्रजनन तयारी, आवश्यक विभिन्न हार्मोनहरूबारे जानकारी र प्रजनन तरिका
- ४.११ कृत्रिम मत्स्य प्रजननका लागि आवश्यक हयाचरीका पूर्वाधारहरू, त्यसका निर्माण र प्रयोग
- ४.१२ मत्स्य विज्ञ उत्पादन - भुसुना भुरा, सानो भुरा, ठुला भुरा तथा एक वर्षीय भुरा उत्पादन प्रविधि
- ४.१३ विभिन्न साइजका माछा दुबानी गर्ने तरिकाहरू
- ४.१४ खाने माछा उत्पादनको व्यवस्थापन र प्रविधि
- ४.१५ माछाको लागि आवश्यक पौष्टिक तत्व तथा मत्स्य पालनका लागि प्राकृतिक तथा कृत्रिम आहार बारे जानकारी तथा व्यवस्थापन
- ४.१६ माछा उत्पादन पद्धतीहरू - सामान्य पद्धती, उन्नत पद्धती र सघन पद्धती
- ४.१७ प्राकृतिक जलाशयमा मत्स्य पालन - पिँजडामा मत्स्य पालन, इन्क्लोजरमा मत्स्य पालन, घोलमा मत्स्य पालन प्रविधि
- ४.१८ चिसो पानीमा मत्स्य पालन पद्धती र तरिकाहरू
- ४.१९ माछा मार्ने, समाल् विभिन्न साधन तथा उपकरणहरू र त्यसका प्रयोग गन तरिका
- ४.२० माछामा लाग्न विभिन्न रोग तथा परजिविहरूको प्रमुख लक्षण, रोग निदान, उपचार र रोकथाम
- ४.२१ माछामा पोष्टिक तत्वका कमीले हुने रोगहरू र नियन्त्रणका उपायहरू
- ४.२२ पानीमा घुलित अक्सिजनका कमीबाट हुने प्रमुख समस्याहरू र व्यवस्थापन
- ४.२३ माछा संरक्षण (Preservation) तथा प्रशोधन (Processing) प्रविधि
- ४.२४ मत्स्य पालनमा जैविक सुरक्षा (Bio-security) को महत्व

प्रदेश लोक सेवा आयोग, प्रदेश नं.२
स्वास्थ्य, सेवा, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग समूह, सहायक चौथो तह, अ. न. मि. पदका खुला लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

(A) Anatomy and physiology

1. Names, types and functions of the different Organs of following system
 - 1.1 Skeletal System
 - 1.2 Muscular System
 - 1.3 Digestive System
 - 1.4 Circulatory System
 - 1.5 Urinary System
 - 1.6 Nervous System
 - 1.7 Respiratory System
 - 1.8 Endocrine System
 - 1.9 Sensory Organs
2. Mechanism of the different system
 - 2.1 Mechanism of digestion of food
 - 2.2 Mechanism of respiration
 - 2.3 Mechanism of Menstrual cycle
 - 2.4 Mechanism of urinary system

(B) Nursing Procedure and First Aid

1. Nursing Procedure
 - 1.1 Job description of Auxiliary Nurse Midwife (ANM) in Health Post, Community and district
 - 1.2 Prevention and treatment of bed sore
 - 1.3 Vital signs
 - 1.4 Sterilization:- Importance, types and methods
 - 1.5 Catheterization
 - 1.6 Medicine (Essential drugs used in Health Post, Sub-Health Post and Hospital)
2. First aid treatment of following condition
 - 2.1 Fracture
 - 2.2 Shock, Wound, Haemorrhages, Epistaxis, Scald and Burn
 - 2.3 Unconscious, Fits
 - 2.4 Dog bite, snake bite, Poisoning, foreign body in eye, ear and nose

(C) Family Planning, Maternal and Child Health (MCH) and Nutrition

1. Methods of family planning
 - 1.1 Temporary methods for male and female
 - 1.2 Permanent methods for male and female
 - 1.3 Family planning counseling
 - 1.4 Various rates and ratio used in population education
2. Maternal and Child Health (MCH)
 - 2.1 Immunization
 - 2.2 Six killer diseases (Tuberculosis, Tetanus, Polio, Pertussis, Measles)
 - 2.3 Milestone

- 2.4 Record Height, Weight and Mid Upper Arm Circumference (MUAC)
- 2.5 ARI (Acute Respiratory Tract Infection)
- 2.6 Malnutrition; Protein energy malnutrition (P.E.M.)
- 2.7 Control of Diarrhoeal Diseases (CDD)
- 2.8 Preparation of oral rehydration solution (ORS)
- 2.9 Advantages of breast feeding
- 2.10 Vaccines
- 2.11 Maintenance vaccine potentiality

3. Nutrition

- 3.1 Importance of nutrition on the growth and development of the body
- 3.2 Nutritional requirement in normal children, adult, pregnancy and lactating mother
- 3.3 Disease due to vitamin deficiency and source of vitamin
 - 3.3.1 Vitamin "A"
 - 3.3.2 Vitamin "B"
 - 3.3.3 Vitamin "C"
 - 3.3.4 Vitamin "D"
- 3.4 Anaemia and its management
- 3.5 Goiter, cretinism, mental retardation and its prevention

(D) Diagnosis and treatment of simple disorders

1. Different types of micro organisms including spore and parasites
2. Common skin problems and its management
3. Nursing management of following conditions:
 - 3.1 Diabetes
 - 3.2 Peptic ulcer
 - 3.3 Jaundice
 - 3.4 Typhoid
 - 3.5 Bronchial Asthma
 - 3.6 Bronchitis
 - 3.7 Hypertension
 - 3.8 Congestive cardiac failure
 - 3.9 Rheumatic fever
 - 3.10 Sexually Transmitted Disease (STD)
 - 3.11 Urinary Tract Infection
 - 3.12 Meningitis, Encephalitis
 - 3.13 Paralysis
 - 3.14 Head injury
 - 3.15 Infection of eye
 - 3.16 Mental Health (Types and causes of mental problem)

(E) Health education and Communication

1. Principle and importance of health education
2. Methods and media of health education
3. Elements, barriers and techniques of communication

प्रदेश लोक सेवा आयोग, प्रदेश नं. २
स्वास्थ्य, सेवा, पब्लिक हेल्थ नर्सिङ्ग समूह, सहायक चौथो तह, अ. न. मि. पदका खुला लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

(F) Midwifery

1. Antenatal care (ANC)
 - 1.1 Function of placenta
 - 1.2 Physiological changes during pregnancy
 - 1.3 Signs and symptoms of pregnancy.
 - 1.4 Purpose of Antenatal care.
 - 1.5 Calculation of Last Menstrual Period (LMP) and Expected Date of Delivery (EDD) and gestational week of pregnancy
 - 1.6 Investigations during pregnancy
 - 1.7 Health teaching during antenatal visit
 - 1.8 Minor and Major disorders during pregnancy its management
 - 1.9 High risk factors during pregnancy and their management

2. Labour (Intranatal)
 - 2.1 Signs & symptoms; and causes of onset of labour
 - 2.2 Physiological changes during first, second and third stages of labour
 - 2.3 Signs and symptoms and management of maternal and foetal distress
 - 2.4 Indications and time of episiotomy
 - 2.5 Method of scoring of the APGAR score
 - 2.6 Immediate care of newborn baby
 - 2.7 Examination of newborn baby
 - 2.8 Complication of third stage and its management
 - 2.9 Abnormal Labour
 - 2.9.1 Occipito posterior position
 - 2.9.2 Multiple pregnancy
 - 2.9.3 Mal presentation
 - 2.9.4 Prematurity
 - 2.9.5 Post maturity
 - 2.10 Management of prolonged labour
 - 2.10.1 Cephalo pelvis disproportion (CPD)
 - 2.10.2 Trial labour (Induction)

3. Postnatal care
 - 3.1 Definition, Principles and purpose of postnatal care
 - 3.2 Minor disorders during puerperium (After pain, retention of urine, constipation, Haemorrhoid, Cracknipple, Engorge breast, Sub-involution of the Uterus)
 - 3.3 Major disorder during puerperium
 - 3.3.1 Puerperal sepsis
 - 3.3.2 Urinary Tract Infection (UTI)
 - 3.3.3 Incontinence of urine and stool
 - 3.3.4 Puerperal haemorrhage
 - 3.3.5 Venous thrombosis
 - 3.3.6 Pulmonary embolism
 - 3.3.7 Postnatal psychosis and depression
 - 3.3.8 Causes, signs and symptoms, complications and management of mother and baby
 - 3.3.9 Major disorders of new born

(G) Environmental Sanitation and Home visit

1. Community and home visit
2. Health problems and diseases due to poor environmental Sanitation
3. Water pollution
4. Excreta disposal and its importance
5. Types of latrines
6. Classification and management of solid waste disposal

(H) Epidemiology and communicable diseases

1. Definition and aims of epidemiology
2. Concept of diseases
3. Primary Health care (Definition, element, Basic Principles)
4. Immunity
5. Communicable diseases and its prevention, control and treatment including Acquired Immuno Deficiency Syndrome (AIDS) and Sexual Transmitted Disease (STD)

(I) Community diagnosis

1. Importance and methods of community diagnosis

-----End-----

समृद्धीको लागि वन कार्यक्रम अन्तर्गतका वन प्राविधिक पदको

1. General

- 1.1 Civil Service Act, 2049 & Regulation, 2050
- 1.2 Land use in Nepal
- 1.3 Vegetation types of Nepal
- 1.4 Distribution of various Forest types in Nepal
- 1.5 Province no. 2, Province Civil Service Act, 2077
- 1.6 Province no. 2, Public Service Commission Act, 2076 and 2078
- 1.7 Province no. 2, Forest Releted Act, Rules and Regulation
- 1.8 Province no. 2, Forest Releted Plan, Policen, Status and Statatics

2. Silviculture

- 2.1 Silvicultural systems
- 2.2 Silviculture of indigenous tree species (e.g. Sal, Sissoo, Khote sallo, Khair, Utis, Deodar, Gobresallo, Chileaune, Katus, Saj, Semal, Champ)
- 2.3 Silviculture of exotic species (e.g. Teak, Eucalyptus, Pinus Patula, Poplar)

3. Forest Management

- 3.1 High forest
 - 3.1.1 Silvicultural operation
 - 3.1.2 Protection
 - 3.1.3 Harvesting and distribution
- 3.2 Plantation Forest
 - 3.2.1 Seed Collection, treatment and storage techniques of commonly planted tree species in Nepal.
 - 3.2.2 Nursery techniques of commonly planted tree species in Nepal.
 - 3.2.3 Plantation techniques of commonly planted tree species in Nepal.
 - 3.2.4 Plantation management, including management of private trees on farm land (e.g. thinning, pruning, lopping, polarding, clearfelling, coppicing etc.)
- 3.3 Harvesting and distribution systems for major forest products in Nepal (e.g. construction wood, fire wood etc.)
- 3.4 Harvesting and distribution systems of non-woody forest products (e.g. Medicinal and aromatic plants, Sal seed and Resim, collection etc.)
- 3.5 Agencies involved in harvesting and disrtibution of forest products in Nepal.

4. Forest Measurement

- 4.1 Measurement of standing trees.
- 4.2 Measurement of felled trees.
- 4.3 Volume table, yield table.
- 4.4 Tree basal area and volume.

5. Forest Survey

- 5.1 Fundamental concepts, definition and classification of survey andtheir applicability in forest management.
- 5.2 Chain survey, compass survey, plane table survey and simple levelling.

6. Major Projects and donor agencies involved in forestry development in Nepal.

7. Extension activities adopted by ongoing community and private forestry development projects.
8. Laws and by laws
 - 8.1 Forest laws and bylaws.
 - 8.2 Soil conservation and watershed management laws and bylaws.
 - 8.3 National Park and Wildlife preservation laws and bylaws.
9. General situation of wildlife management
 - 9.1 Rare and endangered wildlife in Nepal.
 - 9.2 National Parks, wildlife Reserves and conservation Areas in Nepal.
 - 9.3 Rules governing wildlife hunting or fishing outside the protected areas but within the national forest area.
10. General situation of soil conservation and watershed management in Nepal.
11. Medicinal and Aromatic Plant
 - 11.1 Important Plant species of medicinal and / or aromatic use value, their identification and disposition practices.
 - 11.2 Medicinal and/or aromatic plant species restricted for export in crude form Nepal.

परिशिष्ट:-४

(दफा-५(५) सँग सम्बन्धित)

प्राविधिक सहायकको पाठ्यक्रम

(क) सेवा सम्बन्धी

खण्ड-१:- प्रशासनिक कार्य सम्बन्धी

१. रोजगारीको हकसम्बन्धी ऐन, २०७५ र रोजगारीको हकसम्बन्धी नियमावली, २०७५,
२. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७५, कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामूदायिक आयोजना सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७६ र युवा रोजगारीका लागि रूपान्तरण पहल आयोजना (संचालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७६,
३. कामका लागि पारिश्रमिक (Cash for Work) को अवधारणा,
४. स्थानीय तहको बजेट तर्जुमा प्रकृया, खर्च व्यवस्थापन र लेखा परीक्षण तथा गुनासो व्यवस्थापन,
५. सामाजिक परिचालन, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक लेखापरीक्षण तथा गुनासो व्यवस्थापन, र
६. आचरण तथा अनुशासन र सुशासन।

खण्ड-२:- प्राविधिक कार्य सम्बन्धी

- स्थानीय सेवाको इन्जिनियरिङ् सेवा, सिभिल समूह पाँचौं तह सब-इन्जिनियर पदको लोकसेवा आयोगले निर्धारण गरेको देहाय बमोजिमको पाठ्यक्रमका विषयवस्तुहरु:

1. Surveying

1.1 General

- 1.1.1 Principle and types of surveying
- 1.1.2 Units, scales and maps
- 1.1.3 Field books and Level books

1.2 Levelling

- 1.2.1 Principles and methods of levelling
- 1.2.2 Levelling instruments and accessories

1.3 Plane Tabling

- 1.3.1 Equipments required
- 1.3.2 Methods of plane tabling
- 1.3.3 Two and three point problems

- 1.4 Theodolite and Traverse surveying
 - 1.4.1 Basic difference between different theodolites
 - 1.4.2 Temporary adjustments of theodolites
 - 1.4.3 Fundamental lines and desired relations
 - 1.4.4 Tacheometry: stadia method
 - 1.4.5 Trigonometrical levelling
 - 1.4.6 Checks in closed traverse

- 1.5 Contouring
 - 1.5.1 Characteristics of contour lines
 - 1.5.2 Method of locating contours
 - 1.5.3 Contour plotting

- 1.6 Setting Out: Small buildings and Simple curves

2. Construction Materials

- 2.1 Stone
 - 2.1.1 Formation and availability of stones in Nepal
 - 2.1.2 Methods of laying and construction with various stones
- 2.2 Cement
 - 2.2.1 Different cements: Ingredients, properties and manufacture
 - 2.2.2 Storage and transport
 - 2.2.3 Admixtures
- 2.3 Clay and Clay Products
 - 2.3.1 Brick: type, manufacture, laying, bonds
- 2.4 Paints and Varnishes: Type and selection; preparation techniques and use
- 2.5 Bitumen: Type, selection and use

3. Mechanics of Materials and Structures

- 3.1 Mechanics of Materials
 - 3.1.1 Internal effects of loading
 - 3.1.2 Ultimate strength and working stress of materials
- 3.2 Mechanics of Beams
 - 3.2.1 Relation between shear force and bending moment
 - 3.2.2 Shear and bending moment diagrams for statically determinate beams under various types of loading
- 3.3 Simple Strut Theory

4. Hydraulics

4.1 General

4.1.1 Properties of fluid: mass, weight, specific weight, density, specific volume, specific gravity, viscosity

4.1.2 Pressure and Pascal's law

4.2 Hydro-Kinematics and Hydro-Dynamics

4.2.1 Energy of flowing liquid: elevation energy, Kinetic energy, potential energy, internal energy

4.3 Measurement of Discharge

4.3.1 Weirs and notches

4.3.2 Discharge formulas

4.4 Flows: Characteristics of pipe flow and open channel flow

5. Soil Mechanics 5.1

General

5.1.1 Soil types and classification

5.1.2 Three phase system of soil

5.1.3 Unit Weight of soil mass: bulk density, saturated density, submerged density and dry density

5.1.4 Interrelationship between specific gravity, void ratio, porosity, degree of saturation, percentage of air voids air content and density index

5.2 Soil Water Relation

5.2.1 Terzaghi's principle of effective stress

5.2.2 Darcy's law

5.2.3 Factors affecting permeability

5.3 Compaction of soil

5.3.1 Factors affecting soil compaction

5.3.2 Optimum moisture content

5.3.3 Relation between dry density and moisture content

5.4 Shear Strength of Soils

5.4.1 Mohr-Coulomb failure theory

5.4.2 Cohesion and angle of internal friction

5.5 Earth Pressures

- 5.5.1 Active and passive earth pressures
- 5.5.2 Lateral earth pressure theory
- 5.5.3 Rankine's earth pressure theory

5.6 Foundation Engineering

- 5.6.1 Terzaghi's general bearing capacity formulas and their application

6. Structures

6.1 R.C. Sections in Bending

- 6.1.1 Under reinforced, over reinforced and balanced sections
- 6.1.2 Analysis of single and double reinforced rectangular sections

6.2 Shear and Bond for R.C. Sections

- 6.2.1 Shear resistance of a R.C. section
- 6.2.2 Types of Shear reinforcement and their design
- 6.2.3 Determination of anchorage length

6.3 Design and Working System of R.C. Structures

- 6.4.1 Singly and doubly reinforced rectangular beams
- 6.4.2 Simple one-way and two-way slabs
- 6.4.3 Axially loaded short and long columns

7. Building Construction Technology

7.1 Foundations

- 7.1.1 Subsoil exploration
- 7.1.2 Type and suitability of different foundations: Shallow, deep
- 7.1.3 Shoring and dewatering
- 7.1.4 Design of simple brick or stone masonry foundations

7.2 Walls

- 7.2.1 Type and thickness of walls
- 7.2.2 Use of scaffolding

7.3 Damp Proofing

- 7.3.1 Source of Dampness
- 7.3.2 Remedial measures for damp proofing

7.4 Concrete Technology

- 7.4.1 Constituents of cement concrete
- 7.4.2 Grading of aggregates

- 7.4.3 Concrete mixes
- 7.4.4 Water cement ratio
- 7.4.5 Factors affecting strength of concrete
- 7.4.6 Form work
- 7.4.7 Curing

7.5 Wood work

- 7.5.1 Frame and shutters of door and window
- 7.5.2 Timber construction of upper floors
- 7.5.3 Design and construction of stairs

7.6 Flooring and Finishing

- 7.6.1 Floor finishes: brick, concrete, flagstone
- 7.6.2 Plastering

8. Water Supply and Sanitation Engineering

8.1 General

- 8.1.1 Objectives of water supply system
- 8.1.2 Source of water and its selection: gravity and artisan springs, shallow and deep wells; infiltration galleries

8.2 Gravity Water Supply System

- 8.2.1 Design period
- 8.2.2 Determination of daily water demand
- 8.2.3 Determination of storage tank capacity
- 8.2.4 Selection of pipe
- 8.2.5 Pipe line design and hydraulic grade line

8.3 Design of Sewer

- 8.3.1 Quantity of sanitary sewage
- 8.3.2 Maximum, Minimum and self cleaning velocity

8.4 Excreta Disposal and Unsewered Area

- 8.4.1 Pit latrine
- 8.4.2 Design of septic tank

9 . Irrigation Engineering

9.1 General

- 9.1.1 Need for irrigation; advantages of irrigation
- 9.1.2 Sources of irrigation: water, river & streams, ground water and others
- 9.1.3 Methods of irrigation: surface, sub-surface and others

9.2 Irrigation Water Requirement

- 9.2.1 Crop season, principal crops, and crop water requirements
- 9.2.2 Base period & duty

9.3 Irrigation Canals

- 9.3.1 Canal losses and their minimization
- 9.3.2 Irrigation requirements and design discharge of canal permissible velocities for different canals
- 9.3.3 Design of canal based on Manning's & Lacey's formulae
- 9.3.4 Need and location of escapes
- 9.3.5 Components of distribution system

10. Highway Engineering

10.1 General

- 10.1.1 Introduction to transportation systems
- 10.1.2 Historic development of roads
- 10.1.3 Classification of road in Nepal
- 10.1.4 Basic requirements of road alignment

10.2 Geometric Design

- 10.2.1 Basic design control and criteria for design
- 10.2.2 Elements of cross section, typical cross-section for all roads in filling and cutting
- 10.2.3 Camber
- 10.2.4 Determination of radius of horizontal curves
- 10.2.5 Superlevation
- 10.2.6 Sight distances
- 10.2.7 Gradient
- 10.2.8 Use of Nepal Road Standard and subsequent revision in road design

10.3 Drainage System

10.3.1 Importance of drainage system and requirements of a good drainage system

10.4 Road Pavement: Pavement structure and its components: subgrade, sub-base, base and surface courses

10.5 Road Machineries

10.5.1 Earth moving and compacting machines

10.6 Road Construction Technology

10.7 Bridge: T-beam bridge and Timber bridges

10.8 Road Maintenance and Repair: Type of maintenance works

10.9 Tracks and Trails

10.10 **Airport Engineering:** Planning and layout of Heliports; Terminal Building and Control Tower; Drainage System for Airports

11. Estimating and Costing

11.1 General

11.1.1 Main items of work

11.1.2 Units of measurement and payment of various items of work and material

11.1.3 Standard estimate formats of government offices

11.2 Rate Analysis

11.2.1 Basic general knowledge on the use of rate analysis norms prepared by Ministry of Works and Transport and the district rates prescribed by district development committee

11.3 Specifications

11.3.1 Interpretation of specifications

11.4 Valuation

11.4.1 Methods of valuation

11.4.2 Basic general knowledge of standard formats used by commercial banks and NIDC for valuation

12. Construction Management

12.1 Organization

12.1.1 Need for organization

12.1.2 Responsibilities of a civil Sub- engineer

12.1.3 Relation between Owner, Contractor and Engineer

12.2 Site Management

- 12.2.1 Preparation of site plan
- 12.2.2 Organizing labor
- 12.2.3 Measures to improve labor efficiency
- 12.2.4 Accident prevention

12.3 Procurement and Contract Procedure

- 12.3.1 Contracts and its types
- 12.3.2 Departmental works and day-work
- 12.3.3 Preparation of tender document
- 12.3.4 Tender procedure
- 12.3.5 Contract agreement
- 12.3.6 Conditions of contract
- 12.3.7 Construction supervision

12.4 Accounts

- 12.4.1 Administrative approval and technical sanction
- 12.4.2 Familiarity with standard account keeping formats used in governmental organizations
- 12.4.3 Muster roll
- 12.4.4 Completion report

12.5 Planning and Control

- 12.5.1 Construction schedule
- 12.5.2 Equipment and materials schedule
- 12.5.3 Construction stages and operations
- 12.5.4 Bar chart

(ख) कम्प्युटर सम्बन्धी

1. Computer fundamental
2. Operating System
3. Word processing
4. Electronic spreadsheet
5. Database management system
6. Presentation system